

HR-AVDELNINGEN

ANSTÄLLNINGSORDNING

vid Karlstads universitet

Syfte

Vid universitetet ska det enligt Högskoleförordningen (1993:100) 2 kap 2§ finnas en anställningsordning med de regler som tillämpas vid anställning och befordran av akademisk personal. Anställningsordningen är fastställd av universitetsstyrelsen och består av föreskrifter av principiell karaktär som kompletterar lagar och förordningar.

Anställningsordningen revideras nu med anledning av några förändringar i professorers behörighetskrav. Revideringen har beretts av HR-avdelningen efter inhämtande av synpunkter från dekaner och ordföranden i Anställnings- och befordringsutskotten.

För mer detaljerade anvisningar om handläggning av rekryterings- och befordringsärenden, se Kompletterande bestämmelser till anställningsordningen vid Karlstads universitet.

Beslut:	US 17/20	Dnr:	C2020/730	Ersätter:	US 4/18	Dnr:	C2018/118
Giltighet fr.o.m:	2020-11-26	t.o.m:	Tills vidare	Handläggare:	Katarina Lindström		

Innehåll

1	Inledning	3
2	Riktlinjer	3
3	Lärarkategorier vid Karlstads universitet.....	4
	Anställning av professor	4
	Anställning av adjungerad professor	8
	Anställning av gästprofessor.....	9
	Anställning av senior professor	9
	Anställning av universitetslektor	10
	Anställning av biträdande lektor.....	13
	Anställning av postdoktor.....	15
	Anställning av gästforskare.....	15
	Anställning av adjungerad lärare	16
	Anställning av universitetsadjunkt.....	17
4	Befordran	18
	Befordran till professor	18
	Befordran till universitetslektor	18
	Bilaga 1	19

1 Inledning

Vid universitetet ska det finnas en anställningsordning med de regler som tillämpas vid anställning av akademisk personal¹. Vid Karlstads universitet finns följande befattningar som räknas som akademisk personal: professor, universitetslektor, biträdande lektor, postdoktor, adjungerad professor, adjungerad lärare, senior professor, gästprofessor, gästforskare och universitetsadjunkt.

Syftet med anställningsordningen är bland annat att säkerställa kravet på offentlig insyn och rättssäkerhet. Anställningsordningen fastställs av universitetsstyrelsen och består av föreskrifter av principiell karaktär som kompletterar lagar och förordningar. För mer detaljerade anvisningar om handläggning av rekryterings- och befodringsärenden, se Kompletterande bestämmelser till anställningsordningen vid Karlstads universitet.

2 Riktlinjer

Karlstads universitet är ett lärosäte där internationellt erkänd forskning bedrivs och som har utbildning av hög kvalitet med flexibla utbildningsformer. Samverkan är en naturlig och integrerad del inom forskning och utbildning. Det ställer stora krav på medarbetarnas kompetens och utveckling samt på väl fungerade och effektiva rekryteringsprocesser.

För att förverkliga universitetets kompetensförsörjningsmål ska rekryteringsarbetet utgå från följande riktlinjer:

- Universitetets akademiska personal ska ha hög vetenskaplig eller konstnärlig samt pedagogisk kompetens som gör att de kan bidra till hög kvalitet i utbildningen, forskningen och verksamhetens utveckling. Målet är att all akademisk personal vid Karlstads universitet ska vara disputerade. Undantag från disputationkravet kan göras i rekryteringar då det är särskilt motiverat till exempel utifrån arbetsuppgifter och kompetenskrav i den aktuella anställningen eller för tidsbegränsad anställning då det saknas disputerade sökande.
- Anställningsprofilen kan kompletteras med fler krav och bedömningsgrunder som är relevanta för de arbetsuppgifter som ingår i anställningen. Vetenskaplig respektive konstnärlig meritering och pedagogisk meritering ska var för sig uppvisa tillräcklig nivå. Otillräcklig kompetens inom ett område kan inte uppvägas av en starkare meritering i ett annat.
- För de anställningar för vilka det krävs behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning och/eller utbildning för forskarhandledning enligt nedan beskrivna behörighetskrav, kan den anställda ansöka om att få motsvarande kunskap och kompetens validerad enligt fastställda rutiner. Undantagsvis kan avsteg från kravet på högskolepedagogisk utbildning göras efter beslut av rektor.
- För samtliga anställningar vid universitetet krävs att den sökande har de personliga egenskaper som behövs för att fullgöra anställningen. Alla anställda förväntas samarbeta och bemöta kollegor och studenter med respekt, ta ansvar för verksamheten och de egna arbetsuppgifterna samt bidra till en god arbetsmiljö. Medarbetare med

¹ Högskoleförordningen 2 kap 2§: ”Styrelsen för en högskola ska ha det ansvar och de uppgifter som följer av 3 § myndighetsförordningen (2007:515) och 2 kap. 8 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Vidare ska styrelsen själv besluta (...) 9. om en anställningsordning”

olika bakgrunder, referensramar och erfarenheter bidrar till en högre kvalitet i verksamheten. Internationell mobilitet, såväl fysisk som virtuell kan vara en merit för anställning.

- För tillsvidareanställning vid Karlstads universitet krävs i normalfallet goda kunskaper i både svenska och engelska. Saknas någon av dessa kunskaper kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde aktivt arbetar för att inhämta kunskaperna.
- Undervisande och forskande personal vid Karlstads universitet ska ha goda kunskaper om nationella lagar och förordningar samt europeiska riktlinjer gällande lärar- och forskaruppdrag vid svenska universitet och högskolor.
- Tillämpningen av behörighetskrav och bedömningsgrunder ska göras på ett sådant sätt att de som anställs vid Karlstads universitet med avseende på kompetens motsvarar sitt ämnesområdes kollegor vid landets övriga lärosäten.
- Karlstads universitets karriärvägar ska bygga på jämlikhet och inkludering. Jämn könsfördelning ska eftersträvas inom alla anställningskategorier. Både kvinnor och män ska om möjligt delta vid annonsutformning, som sakkunniga och vid urvalet.
- Beslut i ärenden som rör anställning och befordran ska ske i enlighet med universitetets arbets- och beslutsordning samt aktuell delegationsordning.

3 Lärarkategorier vid Karlstads universitet

Anställning av professor

Professorer ska huvudsakligen anställas inom de områden som universitetsstyrelsen bedömer som strategiskt viktiga. Professorer kan anställas inom ämnesområden där universitetet nått en vetenskaplig fördjupning i utbildningen och utvecklat en omfattande forsknings-verksamhet. En professor kan också rekryteras i ett ämnesområde som är en del i ett profilmråde men som ännu inte byggt upp den vetenskapliga volymen, om ämnet bedöms ha så stort nationellt eller regionalt intresse att en professor bör anställas för att stärka utvecklingen.

Anställning som professor vid Karlstads universitet erhålls genom rekrytering eller genom befordran från anställning som universitetslektor. Högskoleförordningen och högskolelagen anger följande, vad gäller professorer:

För utbildning och forskning ska det finnas professorer och universitetslektorer anställda som lärare vid högskolorna. Anställning som professor är den främsta anställningen som lärare.

En professor ska anställas tills vidare utan tidsbegränsning, om inte någonting annat följer av andra stycket.

En professor får anställas för en bestämd tid, om det är fråga om

1. konstnärlig verksamhet,
2. adjungering till en högskola av någon som har sin huvudsakliga verksamhet utanför högskoleväsendet (adjungerad professor), eller
3. anställning som gästlärare av en person som uppfyller behörighetskraven för professor (gästprofessor). (Högskolelagen 3 kap 2-3 §§)

Behörig att anställas som professor inom annat än konstnärlig verksamhet är den som har visat såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet. Behörig att anställas som professor inom konstnärlig verksamhet är den som har visat såväl konstnärlig som pedagogisk skicklighet. Som bedömningsgrunder vid anställning av en professor ska graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning gälla. Prövningen av den pedagogiska skickligheten ska ägnas lika stor omsorg som prövningen av den vetenskapliga eller konstnärliga skickligheten. Varje högskola bestämmer i övrigt själv vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid anställning av en professor. (HF 4 kap 3§)

En professor inom konstnärlig verksamhet kan ha en tidsbegränsad anställning enligt högskoleförordningen.

En lärare inom konstnärlig verksamhet får anställas tills vidare, dock längst fem år. En sådan anställning får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden får dock omfatta högst tio år. I fråga om anställningen gäller i övrigt lagen (1982:80) om anställningsskydd. (HF 4 kap. 10§)

Kallelse

Universitetet får kalla en person till anställning som professor om anställningen är av särskild betydelse för en viss verksamhet vid universitetet och personen har behörighet för anställningen. Skälen för varför anställningen bedöms vara av särskild betydelse ska dokumenteras. Beslut om anställning via kallelse fattas av rektor efter framställan från dekanus. Kallelseförfarandet ska användas restriktivt. Se ytterligare information i Kompletterande bestämmelser till anställningsordningen.

Vetenskaplig och pedagogisk skicklighet för anställning som professor **Behörighetskrav**

- Omfattande vetenskaplig produktion med såväl bredd som djup inom området. Självständighet och nyskapande vad gäller teori och/eller metod. Ett riktmärke för produktionen är motsvarande minst tre doktorsavhandlingar.
- Internationell och nationell publicering med oberoende granskare och/eller konferensbidrag som genomgått motsvarande granskningsförfarande.
- Visad god och aktuell förmåga att erhålla forskningsfinansiering samt god förmåga att samarbeta samt leda och administrera forskningsverksamhet. Med aktuell menas i huvudsak de senaste fem åren.
- Aktivt deltagande i internationella och nationella forskarnätverk, vetenskapliga konferenser och kongresser.
- Opponent eller ledamot i betygsnämnd vid disputation, uppdrag som granskare av vetenskaplig verksamhet eller motsvarande, till exempel som oberoende granskare för vetenskaplig tidskrift eller konferens eller som sakkunnig vid exempelvis tjänstetillsättningar och vetenskapliga utredningar.
- Dokumenterad god erfarenhet av handledningsuppdrag i första hand som huvudhandledare för forskarstuderande genom utbildningens alla olika stadier, normalt som huvudhandledare för minst en doktorand hela vägen fram till disputation. Ett dokumenterat aktivt och

omfattande biträdande handledarskap eller motsvarande insatser inom forskarutbildning kan, efter särskild bedömning anses motsvara ett huvudhandledarskap.

- Visad pedagogisk skicklighet baserad både på gedigna, breda och aktuella kunskaper inom det egna ämnesområdet och på evidens och etablerad kunskap om lärande och examination.
- Visad förmåga att kunna reflektera över lärande och pedagogisk verksamhet samt förmåga att kunna göra väl övervägda val utifrån undervisningens förutsättningar och villkor.
- Utbildning för forskarhandledning samt behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga. Om utbildningarna saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde genomför utbildningarna, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Bedömningsgrunder

- Bredare, djupare och mer aktuell produktion ger företräde.
- Aktuell erfarenhet av att samverka med det omgivande samhället och att kommunicera forskning och utvecklingsarbete.
- Erhållit forskningsfinansiering i konkurrens.
- Visad förmåga att organisera vetenskapliga konferenser.
- Internationellt uppdrag, exempelvis som postdoc, gästforskare, uppdrag i internationella organisationer och nätverk eller liknande.
- God prognos för framtida vetenskaplig verksamhet baserat på kvalitet snarare än kvantitet.
- Visad förmåga att värdera hur kunskapsutveckling och kunskapsprogression för olika studentgrupper, med utgångspunkt i studentcentrerad undervisning, inverkar på utformningen av undervisning och examination.
- Deltagande i utvecklingssamarbeten i kollegiala eller andra sammanhang för exempelvis utveckling, styrning och kvalitetsbedömning av relevans för undervisning och examination inom ett lärosäte.
- Dokumenterad erfarenhet och förmåga att leda och kommunicera utvecklingsarbete med kollegor och studenter gällande undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.
- Dokumenterad undervisningsrelevant samverkan med det omgivande samhället

Konstnärlig och pedagogisk skicklighet för anställning som professor Behörighetskrav

- Kunna redovisa en dokumenterad originell och nyskapande konstnärlig verksamhet av internationell standard.
- Dokumenterad kvalificerad konstnärlig gestaltning och omfattande produktion av internationell standard.
- Dokumenterad kvalificerad konstnärlig forskning av internationell standard.
- Aktivt deltagande i nationella och internationella nätverk, konferenser och kongresser.
- Opponent eller ledamot i betygsnämnd eller motsvarande vid disputation.
- Uppdrag som jurymedlem, eller som sakkunnig vid exempelvis tjänstetillsättning.

- Dokumenterad god erfarenhet av handledningsuppdrag i första hand som huvudhandledare för forskarstuderande genom utbildningens alla olika stadier, normalt som huvudhandledare för minst en doktorand hela vägen fram till disputation. Ett dokumenterat aktivt och omfattande biträdande handledarskap eller motsvarande insatser inom forskarutbildning alternativt konstnärligt handledarskap på kandidat- och masternivå kan, efter särskild bedömning anses motsvara ett huvudhandledarskap.
- Visad pedagogisk skicklighet baserad både på gedigna, breda och aktuella kunskaper inom det egna ämnesområdet och på evidens och etablerad kunskap om lärande och examination.
- Visad förmåga att kunna reflektera över lärande och pedagogisk verksamhet samt förmåga att kunna göra väl övervägda val utifrån undervisningens förutsättningar och villkor.
- Utbildning för forskarhandledning samt behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga. Om utbildningarna saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde genomför utbildningarna, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Bedömningsgrunder

- Bredare, djupare och mer aktuell produktion ger företräde.
- Omfattningen och kvaliteten i det konstnärliga arbetet.
- Visad förmåga att erhålla medel för utvecklingsarbete och forskning.
- Visad förmåga att leda och administrera konstnärlig verksamhet.
- Erfarenhet av att samverka med det omgivande samhället och att kommunicera kring konstnärligt arbete, forskning samt utvecklingsarbete.
- Deltagande och inbjuden i olika konstnärliga sammanhang.
- Internationellt uppdrag, exempelvis som postdoc, gästforskare, uppdrag i internationella organisationer, jurys och nätverk eller liknande.
- God prognos för framtida konstnärlig verksamhet baserat på kvalitet snarare än kvantitet.
- Visad förmåga att värdera hur kunskapsutveckling och kunskapsprogression för olika studentgrupper, med utgångspunkt i studentcentrerad undervisning, inverkar på utformningen av undervisning och examination.
- Deltagande i utvecklingssamarbeten i kollegiala eller andra sammanhang för exempelvis utveckling, styrning och kvalitetsbedömning med relevans för undervisning och examination inom ett lärosäte.
- Dokumenterad erfarenhet och förmåga att leda och kommunicera utvecklingsarbete med kollegor och studenter gällande undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.
- Dokumenterad undervisningsrelevant samverkan med det omgivande samhället.

Övriga meriter för anställning som professor

Förutom vetenskaplig/konstnärlig och pedagogisk skicklighet är följande meriterande för anställning som professor vid Karlstads universitet:

- Uppdrag som prefekt, studierektor, programledare, centrumföreståndare eller annan administrativ verksamhet kopplad till undervisning alternativt arbets- eller projektledning.

- Uppdrag som gett kunskaper och erfarenheter i organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för högskoleverksamhet. Exempel är jämställdhetsarbete eller aktivt arbete i olika administrativa och beslutande organ inom högskolan.
- Erfarenhet av deltagande i vetenskapliga/konstnärliga sammanslutningar, forskningsråd, jurygrupp, utredningar, styrelser etc. utanför högskolan.

Anställning av adjungerad professor

Adjungerad professor kan rekryteras för forsknings-, utvecklings- och utbildningsarbete när kompetens från verksamheter utanför högskolan är värdefull. En adjungerad professors verksamhet finansieras företrädesvis med externa medel.

Högskoleförordningen anger följande, vad gäller adjungerade professorer:

En adjungerad professor ska anställas tills vidare, dock längst till en viss tidpunkt. En sådan anställning får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden får dock omfatta högst tolv år. I fråga om anställningen gäller i övrigt lagen (1982:80) om anställningsskydd. (HF 4 kap 11§)

Som adjungerad professor kan den anställas som har sin huvudsakliga verksamhet utanför högskoleområdet och är vetenskapligt meriterad specialist/expert och som på inbjudan av universitetet åtar sig att på deltid arbeta vid universitetet under en begränsad tidsperiod. Anställningen får förnyas och den sammanlagda anställningstiden får uppgå till högst tolv år.

Behörighetskrav och bedömningsgrunder för anställning som adjungerad professor

En adjungerad professor ska ha en vetenskaplig och pedagogisk skicklighet på professorsnivå. Det ligger dock i anställningsformens natur att kompetensområdet kan vara mer begränsat. Framstående insatser inom till exempel ingenjörskonst eller konstnärlig verksamhet kan delvis ersätta kravet på traditionellt dokumenterad vetenskaplig eller konstnärlig skicklighet. När det gäller kandidater från näringslivet, bör man uppmärksamma bidrag till patent, utveckling eller innovativa lösningar. En adjungerad professor ska dock alltid vara en ledande specialist inom det aktuella området.

Vid tillämpningen av kravet på pedagogisk skicklighet kan de pedagogiska kriterierna för professorsanställning, ersättas av pedagogiska meriter förvärvade från den verksamhet som den tilltänkta kandidaten är sysselsatt inom. Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning som behörighetskrav eller bedömningsgrund bestäms i varje enskilt fall, och får sättas i relation till kvalitetskrav på den adjungerade professors eventuella undervisning. Önskvärt är också att den adjungerade professorn har administrativa meriter samt ledningserfarenhet.

Anställning av gästprofessor

Högskoleförordningen anger följande, vad gäller anställning av gästprofessor:

En gästprofessor ska anställas tills vidare, dock längst till en viss tidpunkt. En sådan anställning får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden får dock omfatta högst fem år. I fråga om anställningen gäller i övrigt lagen (1982:80) om anställningsskydd. (HF 4 kap 12§)

En gästprofessor är anställd tidsbegränsat på deltid eller heltid för att utföra utbildning, forskning eller konstnärlig verksamhet och administration. En gästprofessor har normalt en annan anställning, till exempel som professor vid annat universitet eller högskola. En gästprofessor kan även rekryteras utanför universitet och högskolor när särskild kompetens behöver tillföras för begränsad tid och annan tidsbegränsad anställning som lärare eller forskare inte är lämplig.

Den tidsbegränsade anställningen som gästprofessor får förnyas. Den sammanlagda anställningstiden får dock omfatta högst fem år.

Behörighetskrav och bedömningsgrunder är de samma som för anställning av professor vid Karlstads universitet.

Anställning av senior professor

Senior professor anställs under en tidsbegränsad period då arbetsgivaren bedömer att det är särskilt motiverat utifrån verksamhetens behov, till exempel då det finns behov av speciell kompetens, behov av att överbygga nyrekrytering eller när personen är mottagare av externt finansierat forskningsanslag. Anställningsformen ska vara för den som tidigare har haft en professorsanställning men avslutat anställningen med ålderspension.

Anställningen ska i normalfallet vara på deltid och för maximalt ett år. Anställningen tidsbegränsas enligt LAS² 5§ och kan förnyas.

Behörighetskrav och bedömningsgrunder är de samma som för anställning av professor vid Karlstads universitet.

² Lagen (1982:80) om anställningsskydd

Anställning av universitetslektor

Anställning som universitetslektor vid Karlstads universitet kan erhållas genom rekrytering eller befordran från anställning som universitetsadjunkt eller biträdande lektor.

Högskoleförordningen anger följande, vad gäller anställning av universitetslektorer:

Behörig att anställas som universitetslektor är

1. inom annat än konstnärlig verksamhet, den som dels har visat pedagogisk skicklighet, dels har avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskaplig kompetens eller någon annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som ska ingå i anställningen, och

2. inom konstnärlig verksamhet, den som dels har visat pedagogisk skicklighet, dels har avlagt konstnärlig doktorsexamen, visat konstnärlig skicklighet eller har någon annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som ska ingå i anställningen.

Som bedömningsgrunder vid anställning av en universitetslektor ska graden av sådan skicklighet som är ett krav för behörighet för anställning gälla. Prövningen av den pedagogiska skickligheten ska ägnas lika stor omsorg som prövningen av andra behörighetsgrundande förhållanden enligt första stycket. Varje högskola bestämmer i övrigt själv vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid anställning av en universitetslektor.

(HF 4 kap 4§)

Vetenskaplig och pedagogisk skicklighet för anställning som universitetslektor

Med *doktorsexamen* avses doktorsexamen avlagd vid svenskt universitet eller högskola eller utländsk doktorsexamen som validerats av UHR eller på annat sätt bedömts motsvara fordringarna för svensk doktorsexamen.

Med konstnärlig skicklighet avses väl dokumenterad hög nivå som konstnärlig utövare eller forskare.

Med *motsvarande vetenskaplig kompetens* avses andra vetenskapliga meriter som efter sakkunnigprövning bedömas motsvara doktorsexamen.

Annan yrkesskicklighet ska vara väl dokumenterad och avse meriter som till sin omfattning, nivå och innehåll innebär att den sökande därigenom erhållit sådan erfarenhet och kompetens att det motsvarar kraven på vetenskaplig/konstnärlig meritering. Skickligheten ska vara av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som ingår i anställningen. Med annan yrkesskicklighet avses vetenskaplig/konstnärlig meritering genom exempelvis industriforskning eller forsknings- och utvecklingsarbete inom det konstnärliga området som motsvarar doktorsexamen till omfattning och kvalitet. Även licentiatexamen tillsammans med väl vitsordad industriell erfarenhet, administrativ erfarenhet eller industri-/näringslivserfarenhet i ledande befattning uppfyller kravet på annan yrkesskicklighet. Det gäller också kvalificerad yrkeserfarenhet med anknytning till aktuellt ämnesområde.

Behörighetskrav

- Doktorsexamen eller motsvarande vetenskaplig kompetens eller annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som ska ingå i anställningen.
- Visad pedagogisk skicklighet baserad både på gedigna, breda och aktuella kunskaper inom det egna ämnesområdet och på evidens och etablerad kunskap om lärande och examination.
- Visad förmåga att kunna reflektera över lärande och pedagogisk verksamhet samt förmåga att kunna göra väl övervägda val utifrån undervisningens förutsättningar och villkor.
- Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga. Om utbildningen saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde genomför utbildningen, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Bedömningsgrunder

- Bredare, djupare och mer aktuell produktion ger företräde.
- Omfattningen av produktionen.
- Nyskapande och självständighet i den vetenskapliga produktionen.
- Visad förmåga att erhålla medel för forskningsfinansiering.
- Erfarenhet av att samverka med det omgivande samhället och att kommunicera forskning och utvecklingsarbete.
- Medverkan i vetenskapliga konferenser.
- Internationellt uppdrag, exempelvis som postdoc, medverkan i internationella nätverk eller liknande.
- God prognos för framtida vetenskaplig verksamhet baserat på kvalitet snarare än kvantitet.
- Visad förmåga att värdera hur kunskapsutveckling och kunskapsprogression för olika studentgrupper, med utgångspunkt i studentcentrerad undervisning, inverkar på utformningen av undervisning och examination.
- Dokumenterad erfarenhet och förmåga att leda och kommunicera utvecklingsarbete med kollegor och studenter gällande undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.
- Dokumenterad undervisningsrelevant samverkan med det omgivande samhället.

Konstnärlig och pedagogisk skicklighet för anställning som universitetslektor

Behörighetskrav

- Konstnärlig doktorsexamen, visat konstnärlig skicklighet eller annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som ska ingå i anställningen.
- Visad pedagogisk skicklighet baserad både på gedigna, breda och aktuella kunskaper inom det egna ämnesområdet och på evidens och etablerad kunskap om lärande och examination.
- Visad förmåga att kunna reflektera över lärande och pedagogisk verksamhet samt förmåga att kunna göra väl övervägda val utifrån undervisningens förutsättningar och villkor.
- Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga. Om utbildningen saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde genomför utbildningen, inom

ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Bedömningsgrunder

- Bredare, djupare och mer aktuell produktion ger företräde.
- Omfattningen och kvaliteten i det konstnärliga arbetet.
- Originalitet, självständighet och kvalitet vad gäller konstnärlig verksamhet och produktion.
- Erfarenhet av att samverka med det omgivande samhället.
- Visad förmåga att erhålla medel för utvecklingsarbete och forskning.
- Uppdrag som jurymedlem, sakkunnig, examinator och gästforskare.
- Internationell postdoc, medverkan i nationella/internationella nätverk eller liknande.
- God prognos för framtida konstnärlig verksamhet baserat på kvalitet snarare än kvantitet.
- Visad förmåga att värdera hur kunskapsutveckling och kunskapsprogression för olika studentgrupper, med utgångspunkt i studentcentrerad undervisning, inverkar på utformningen av undervisning och examination.
- Dokumenterad erfarenhet och förmåga att leda och kommunicera utvecklingsarbete med kollegor och studenter gällande undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.
- Dokumenterad undervisningsrelevant samverkan med det omgivande samhället.

Övriga meriter för anställning som universitetslektor

Förutom vetenskaplig/konstnärlig och pedagogisk skicklighet är följande meriterande för anställning som universitetslektor vid Karlstads universitet:

- Uppdrag som gett kunskaper och erfarenheter i organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för högskoleverksamhet, till exempel jämställdhetsarbete eller genom aktivt arbete i olika administrativa och beslutande organ.
- Uppdrag som prefekt, studierektor, programledare eller annat administrativt uppdrag kopplat till undervisning alternativt arbets- eller projektledning.
- Erfarenhet av deltagande i vetenskapliga/konstnärliga sammanslutningar, forskningsråd, jurygrupp, utredningar, styrelser, som gästforskare etc. utanför högskolan.

Anställning av biträdande lektor

Syftet med anställningen som biträdande lektor är att ge den biträdande lektorn möjlighet att utveckla sin självständighet som forskare och meritera sig vetenskapligt och pedagogiskt för att sedan uppfylla kraven på behörighet för en tillsvidareanställning som universitetslektor.³

Högskoleförordningen anger följande, vad gäller anställning av biträdande lektorer:

4 a § Behörig att anställas som biträdande lektor är den som har avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskaplig kompetens. Främst bör den komma i fråga som har avlagt doktorsexamen eller har nått motsvarande kompetens högst fem år innan tiden för ansökan av anställningen som biträdande lektor har gått ut. Även den som har avlagt doktorsexamen eller har uppnått motsvarande kompetens tidigare kan dock komma i fråga om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses ledighet på grund av sjukdom, föräldraledighet eller andra liknande omständigheter.

Varje högskola bestämmer själv vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid anställning av en biträdande lektor. Inför en sådan anställning ska högskolan även ställa upp de bedömningsgrunder som kommer att tillämpas i ett ärende om befordran till lektor enligt 12 c §.

12 a § En biträdande lektor får anställas tills vidare, dock längst under en tid på minst fyra och högst sex år som bestämts av högskolan före anställningen. Syftet med anställningen är att läraren ska ges möjlighet att utveckla sin självständighet som forskare och meritera sig såväl vetenskapligt som pedagogiskt för att uppfylla kraven på behörighet för en anställning som lektor.

En anställning enligt första stycket får förnyas, dock högst sammanlagt två år, om det på grund av den biträdande lektorns sjukfrånvaro, föräldraledighet eller andra särskilda skäl krävs ytterligare tid för att uppnå syftet med anställningen.

För en anställning enligt första och andra styckena gäller i övrigt lagen (1982:80) om anställningsskydd.

Genom kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras undantag från första och andra styckena.

12 b § Om en lärare har haft en tidsbegränsad anställning enligt 12 a § vid en högskola, får avtal om en tidsbegränsad anställning enligt 5 § lagen om anställningsskydd inte träffas mellan högskolan och läraren inom sex månader från det att anställningen enligt 12 a § upphörde.

Genom kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras undantag från första stycket.

12 c § En biträdande lektor som är anställd enligt 12 a § vid en högskola ska efter ansökan befordras till lektor vid den högskolan, om han eller hon

1. har behörighet för en anställning som lektor, och
2. vid en prövning bedöms lämplig för en sådan anställning enligt de bedömningsgrunder som högskolan enligt 4 a § andra stycket har bestämt ska tillämpas i ett ärende om befordran till lektor.

En sådan befordran innebär en tillsvidareanställning som lektor.

En biträdande lektor anställs under en tid på minst fyra och högst sex år. Tiden bestäms innan

³ Anställningar som biträdande lektor vars anställningsförfaranden har påbörjats innan 2017-10-01 ska regleras enligt äldre bestämmelser i högskoleförordningen. Se äldre lydelse av universitetets anställningsordning i bilaga 2. Från 2018-02-20 ska alla anställningar av biträdande lektor vid Karlstads universitet regleras enligt nya bestämmelser. Under perioden 2017-10-01 – 2018-02-19 bör nya bestämmelserna tillämpas.

anställningen inleds. Anställningen får förnyas högst sammanlagt två år, om det på grund av sjukfrånvaro, föräldraledighet eller andra särskilda skäl krävs ytterligare tid för att uppnå behörighet för anställning som universitetslektor. Observera att en ny tidsbegränsad anställning enligt LAS vid samma högskola, inte får följa direkt efter avslutad anställning som biträdande lektor.

En biträdande lektor har rätt att efter ansökan befordras till universitetslektor. Se även avsnitt 5 om befordran. Befordran ska ske om behörigheten för anställning som universitetslektor har uppnåtts och personen är lämplig för en anställning som universitetslektor. Ytterligare bedömningsgrunder kan fastställas för befordringen, samtidigt som anställningsprofilen för biträdande lektor fastställs. Anställningen som universitetslektor ska vara tillsvidare.

Behörighetskrav

- Doktorsexamen eller motsvarande vetenskaplig kompetens. Främst bör den komma i fråga som har avlagt doktorsexamen eller har nått motsvarande kompetens högst fem år innan ansökningstiden har gått ut. Även den som har avlagt doktorsexamen eller har uppnått motsvarande kompetens tidigare kan dock komma i fråga om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses ledighet på grund av sjukdom, föräldraledighet eller andra liknande omständigheter.
- Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga. Om utbildningen saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde genomför utbildningen, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Bedömningsgrunder

- Bredare, djupare och mer aktuell kompetens ger företräde.
- Omfattningen av produktionen.
- Förmåga att utveckla sådan vetenskaplig och pedagogisk skicklighet som krävs för lektorsanställning.
- Visad förmåga att erhålla medel för forskningsfinansiering.
- Dokumenterad aktiv medverkan i vetenskapliga konferenser.
- Visad förmåga och vilja att göra akademisk karriär samt potential att bidra till framtida utveckling av såväl forskning som utbildning.
- Visad pedagogisk skicklighet baserad både på gedigna, breda och aktuella kunskaper inom det egna ämnesområdet och på evidens och etablerad kunskap om lärande och examination.
- Visad förmåga att kunna reflektera över lärande och pedagogisk verksamhet samt förmåga att kunna göra väl övervägda val utifrån undervisningens förutsättningar och villkor.

Anställning av postdoktor

Avtal om tidsbegränsad anställning som postdoktor anger följande:

1 § Avtalet gäller arbetstagare som anställs som postdoktor och som i huvudsak ska bedriva forskning. Även undervisning kan ingå i arbetsuppgifterna, dock till högst en femtedel av arbetstiden. En förutsättning för tillämpning av detta avtal är att arbetstagaren inte tidigare varit anställd som postdoktor med stöd av detta avtal under mer än ett år inom samma eller närliggande ämnesområde vid samma lärosäte/myndighet.

2 § Utöver vad som följer av bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd får en postdoktor anställas tills vidare dock längst två år. Anställningen får förlängas om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses ledighet på grund av sjukdom, föräldraledighet, klinisk tjänstgöring, förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller andra liknande omständigheter.

Behörig att anställas som postdoktor är den som avlagt doktorsexamen eller har en utländsk examen som bedöms motsvara doktorsexamen, och som har avlagt examen högst tre år före ansökningstidens utgång. Om det finns särskilda skäl kan doktorsexamen ha avlagts tidigare. Med särskilda skäl avses ledighet på grund av sjukdom, föräldraledighet, klinisk tjänstgöring, förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer eller andra liknande omständigheter. Tidpunkten för doktorsexamen ska beaktas *utöver* förtjänst och skicklighet, som en bland flera bedömningsgrunder, den får inte *ersätta* förtjänst och skicklighet.⁴

Meriterande är genomförd behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning.

I avtalet slås fast att anställning som postdoktor avser arbete på heltid. Anställningen ska vara två år och får normalt inte delas upp på flera anställningar.

Anställning av gästforskare

Gästforskare anställs under begränsad tid för att forska. Till skillnad från andra läraranställningar ingår normalt inte undervisning i arbetsuppgifterna för gästforskare. Gästforskare kan anställas för kortvarig anställning, exempelvis för sabbatical, eller för en period på längst två år. Gästforskaren ska ha karaktären av gäst och ska normalt ha sin huvudanställning vid annat lärosäte.

Karlstads universitet har inga tillsvidareanställningar som gästforskare. Gästforskare anställs tidsbegränsat, på heltid eller deltid enligt LAS⁵ §5, i längst två år. Behörig till anställning som gästforskare är den som har avlagt doktorsexamen eller har motsvarande vetenskaplig kompetens. Om behörighet som gästprofessor uppnåtts är den anställningsformen att föredra. Gästforskare kan anställas då anställning som forskarassistent eller postdoktor inte är relevant.

⁴ Se Överklagandenämnden för Högskolan, ärende 213-85-13

⁵ Lagen (1982:80) om anställningsskydd

Anställning av adjungerad lärare

Som adjungerad lärare kan den anställas som har sin huvudsakliga verksamhet utanför högskoleområdet och är vetenskapligt meriterad specialist/expert och som på inbjudan av universitetet åtar sig att på deltid arbeta vid universitetet under en begränsad tidsperiod. En adjungerad lärares verksamhet vid Karlstads universitet finansieras företrädesvis med externa medel.

Anställning kan också ske som adjungerad lektor eller adjungerad adjunkt. Behörighetskraven för universitetslektor respektive universitetsadjunkt skall då vara uppfyllda.

Anställning som adjungerad lärare tidsbegränsas enligt Avtal om tidsbegränsad anställning av adjungerad lärare. Avtalet gäller inte lärare inom konstnärlig verksamhet. En adjungerad lärare får anställas längst två år i taget. Anställningen får förnyas. Omfattningen av anställningen kan i normalfallet vara upp till 20%, men om verksamheten kräver det kan anställningen vara på maximalt 50%. Anställning som adjungerad lärare kan också avlönas per timme.

Behörighetskrav och bedömningsgrunder för anställning som adjungerad lärare

En adjungerad lärare ska ha god vetenskaplig och pedagogisk skicklighet. Det ligger i anställningsformens natur att kompetensområdet kan vara begränsat. Framstående insatser inom till exempel ingenjörskonst kan delvis ersätta kravet på traditionellt dokumenterad vetenskaplig skicklighet. När det gäller kandidater från näringslivet, bör man uppmärksamma bidrag till patent, utveckling eller innovativa lösningar. En adjungerad lärare ska vara en specialist inom det aktuella området. Vid tillämpningen av kravet på pedagogisk skicklighet kan de pedagogiska kriterierna för läraranställning ersättas av pedagogiska meriter förvärvade från den verksamhet som den tilltänkta kandidaten är sysselsatt inom. Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning som behörighetskrav eller bedömningsgrund bestäms i varje enskilt fall, och får sättas i relation till kvalitetskrav på den adjungerade lärarens eventuella undervisning. Önskvärt är också att den adjungerade läraren har administrativa meriter.

Anställning av universitetsadjunkt

Adjunkter med specifik kompetens kan anställas då det är särskilt motiverat utifrån arbetsuppgifter och kompetenskrav i den aktuella anställningen. I de fall det saknas sökande med behörighet till anställning som universitetslektor kan en universitetsadjunkt anställas, dock företrädesvis tidsbegränsat.

Behörighetskrav och bedömningsgrunder för anställning som universitetsadjunkt

Vid anställning av universitetsadjunkter ska särskild vikt fästas vid pedagogisk skicklighet om inget annat anges i anställningsprofilen. Utöver nedanstående behörighetskrav kan ytterligare behörighetskrav ha fastställts i anställningsprofilen och annonsen.

Undantag från regeln om kandidatexamen kan medges om särskilda skäl finns. Detta ska då klart framgå i anställningsprofilen och annonsen till den lediga anställningen.

Behörighetskrav

- Minst yrkesexamen om minst 180 hp eller kandidatexamen inom anställningens område.
- Behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga. Om utbildningen saknas kan anställning ändå ske under förutsättning att den anställde genomför utbildningen, inom ramen för kompetensutvecklingstiden, under de första två årens anställning.

Bedömningsgrunder

- Nivå på akademisk utbildning.
- Pågående forskarutbildning.
- Erfarenhet av egen forskning och vetenskaplig produktion.
- Yrkesmässiga färdigheter inom respektive ämnesområde.
- Visad pedagogisk skicklighet baserad både på gedigna, breda och aktuella kunskaper inom det egna ämnesområdet och på evidens och etablerad kunskap om lärande och examination.
- Visad förmåga att kunna reflektera över lärande och pedagogisk verksamhet samt förmåga att kunna göra väl övervägda val utifrån undervisningens förutsättningar och villkor.
- Visad förmåga att värdera hur kunskapsutveckling och kunskapsprogression för olika studentgrupper, med utgångspunkt i studentcentrerad undervisning, inverkar på utformningen av undervisning och examination.
- Dokumenterad erfarenhet och förmåga att leda och kommunicera utvecklingsarbete med kollegor och studenter gällande undervisning och examination i det egna ämnet eller ämnesområdet.
- Dokumenterad undervisningsrelevant samverkan med det omgivande samhället.

4 Befordran

Vid Karlstads universitet kan befordran ske från tillsvidareanställd universitetslektor till professor, eller från tillsvidareanställd universitetsadjunkt eller biträdande lektor till universitetslektor. Befordran förutsätter att den sker inom ämnesområdet för anställningen. Befordran till annat ämnesområde är möjlig, och ska då utgå från verksamhetens behov av kompetens inom det aktuella ämnesområdet.

Den sökande ska vid tidpunkten för befordran ha genomgått behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga.

Befordran till professor

En tillsvidareanställd universitetslektor som uppfyller behörighetskraven för en anställning som professor kan, efter ansökan, bli befördrad till professor. Beslutet ska utgå från verksamhetens behov av en professor inom det aktuella ämnesområdet. Innan behörigheten prövas, gör dekanus en verksamhetsprövning med utgångspunkt i institutionens och fakultetens behov. Prövningen stäms av med rektor.

Befordran till universitetslektor

En tillsvidareanställd universitetsadjunkt som har uppnått behörighet för anställning som universitetslektor kan, efter ansökan, bli befördrad till universitetslektor. Beslutet ska utgå från verksamhetens behov av en universitetslektor inom det aktuella ämnesområdet.

En biträdande lektor ska efter ansökan befordras till universitetslektor under förutsättning att behörighetskraven för en lektorsanställning är uppfyllda. För befordran krävs dessutom att den biträdande lektorn under sin tid som biträdande lektor självständigt, i avsevärd omfattning och med hög kvalitet bidragit till universitetets forskning. Ytterligare bedömningsgrunder kan ha fastställts för befordringen, samtidigt som anställningsprofilen för biträdande lektor fastställdes. Anställningen som universitetslektor ska efter befordran vara tillsvidare.

Bilaga 1

Sveriges universitets- och högskoleförbunds

Rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning samt ömsesidigt erkännande

Bakgrund

SUHF:s styrelse beslutade den 5 juni 2014 att tillsätta en arbetsgrupp med uppdraget att göra en översyn av SUHF:s rekommendationer från 2005 om mål för behörighetsgivande högskole-pedagogisk utbildning. Översynen motiverades med att sedan 2011 då högskoleförordningen ändrades, har SUHF:s rekommendationer från 2005 varit den enda nationella ramen för högskolepedagogisk utbildning och de har fyllt en viktig funktion för att främja lärarnas rörlighet och en nationell samsyn om vissa grundkrav på högskolelärare i Sverige. Samtidigt har mycket hänt under de senaste åren och en översyn är viktig för att tillse att rekommendationerna speglar dagens behov och de högskolepedagogiska mål som finns vid olika lärosäten.

SUHF:s förbundsårsamling antog de nya rekommendationerna den 14 april 2016. 2 (2)

Rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskole-pedagogisk utbildning samt ömsesidigt erkännande (Rek 2016:1)

SUHF:s förbundsårsamling beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2016 dels att anta dessa rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning, dels att förordna att en bedömning vid ett lärosäte om att målen är uppfyllda för en individ skall erkännas på ett annat. Med behörighet avses behörighet för anställning som lärare i högskolan.

Oavsett om behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning anordnas som poänggivande kurser eller som personalutbildning, och oavsett om den helt eller delvis kan tillgodoräknas i utbildning på forskarnivå, bör utbildningen anses tillhöra avancerad nivå.

Utbildningens omfattning och syfte

Den behörighetsgivande utbildningen i högskolepedagogik omfattar sammanlagt minst 10 veckors heltidsstudier. Förkunskaperna utgörs av krav på examen från högskoleutbildning eller motsvarande kunskaper. Utbildningens syfte är att underbygga den grundläggande pedagogiska skicklighet som krävs för anställning som lärare i högskolan.

Mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning

(utöver de allmänna målen i 1 kap 9 § högskolelagen för avancerad nivå)

Den behörighetsgivande högskolepedagogiska utbildningens övergripande mål är att deltagaren efter avslutad utbildning ska

- visa kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som grund för att arbeta professionellt som lärare inom högskolan inom sitt ämnesområde och för att medverka i högskoleutbildningens utveckling.

Deltagaren ska

- kunna diskutera och problematisera studenters lärande inom det egna ämnes-området utifrån utbildningsvetenskaplig och/eller ämnesdidaktisk forskning med relevans för undervisning i högskolan,
- självständigt, och tillsammans med andra, kunna planera, genomföra och utvärdera undervisning och examination på vetenskaplig eller konstnärlig grund inom det egna kunskapsområdet,
- kunna använda och medverka till utveckling av fysiska och digitala lärandemiljöer för att främja grupper och individers lärande,
- kunna möta studenter på ett inkluderande sätt samt ha kunskap om regelverk och stöd för studenter med funktionsnedsättningar,
- kunna använda relevanta nationella och lokala regelverk samt diskutera samhällets mål med den högre utbildningen och det akademiska lärarskapet i relation till den egna praktiken och studenternas medverkan i utbildningen,
- visa ett reflekterat förhållningssätt till det egna akademiska lärarskapet, relationen till studenterna, samt till den högre utbildningens värdegrund såsom demokrati, internationalisering, jämställdhet, likabehandling och hållbarhet,
- kunna tillvarata, analysera och kommunicera egna och andras erfarenheter samt relevanta resultat av forskning som grund för utveckling av utbildningen och av den egna professionen.

Deltagarna ska ha påbörjat en pedagogisk meritportfölj samt ha redovisat ett självständigt arbete som behandlar utbildning och undervisning inom det egna ämnesområdet relaterat till relevant utbildningsvetenskaplig och/eller ämnesdidaktisk forskning.